

NORDHAVET AS
Andørjaveien 1720
9455 ENGENES

Deres ref:
Vår ref: 2019/053273
Dato: 22. mars 2019
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Hovedkontoret endrer vedtak og godkjenner Nordhavet

Vi viser til klage på vedtak av 1. mars 2019 i sak 2019/053273.

I klagesaker kommer saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VI Om klage og omgjøring til anvendelse. Vi har vurdert at vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt.

Sakens bakgrunn

Saken gjelder Mattilsynet region Nords avslag på godkjenning av fiskebåten Nordhavet for fangst og føring av levende fisk.

Klagers anførsler

Nordhavet oppfylder kravene i §7 i forskrift om krav til fartøy som skal fiske og føre fangsten levende og at godkjenning dermed kan gis etter §9 i samme forskrift. Prinsippet og innretningen av anlegget på båten bygger på Sintef sin rapport 2018:00956 (Strømningsanalyse - levendelagringstank om bord på Kransvik) og en modifisert utgave av simuleringer av design med kanaler under dørk (figur 24, side 26).

Brønnene i Nordhavet oppfylder kravene i første ledd i § 7 i forskriften. Designet basert på Sintef sin rapport bidrar til å gi best mulig kontroll på vannstrømmen og dermed best mulig sirkulasjon i tanken slik at "lik og jevn" oppstrømming av vann oppnås. Vannpumpene har også frekvensomformere slik at vannstrømmen kan justeres til ønsket nivå.

Pumpekapasiteten er også større enn kravet i forskriften ($\geq 0,5$ liter vann pr. kg fisk pr. minutt). Andre ledd i § 7 i forskrifta er oppfylt, jfr. god pumpekapasitet, lys i rommet, mulighet for oksygentilførsel og kameraovervåking. Mattilsynets vurdering av at Sintef sin rapport "ikke sannsynliggjør" tilstrekkelig lik og jevn vannoppstrømming er feil.

Det vises til konklusjon i rapportens punkt 6.5: "Sirkulasjonen i tanken blir derfor svært god." Nordhavet må i hvert fall gis en godkjenning for føring av et begrenset volum fisk, dette også for å teste ut systemet ved hjelp av en kompetanseinstitusjon slik som Nofima.

Relevant regelverk

Lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd (Dyrevelferdsloven)

Forskrift 22. desember 2005 nr.1682 om krav til fartøy som skal fiske og føre fangsten levende.

Førsteinstansens anførsler

Mattilsynet region Nord mener at kravet om at vann skal strømme opp over hele flaten ikke er oppfylt. Mattilsynet region Nord bestrider ikke at vannstrømmen i tankene på Nordhavet kan bli "svært god", men vann strømmer ikke likt og jevnt opp over hele bunnflaten og virksomheten kan ikke vise til kliniske forsøk eller erfaringer med føring av fisk i tanker med denne typen oppstrømming fra bunnen. Av samme grunn vurderer førsteinstans at siste ledd i § 7 ikke er oppfylt.

Mattilsynet region Nord tolker forskriften slik at det ikke er rom for en begrenset godkjenning, altså føring av en mindre eller begrenset mengde fisk, når vilkårene for å godkjenne båten ikke er oppfylt.

Vår vurdering

Hovedkontoret skal vurdere klagesaker på selvstendig grunnlag, og kan som klageinstans etter forvaltningslovens § 34 annet ledd prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageinstansen skal vurdere de synspunktene dere kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av dere.

Avslag på godkjenning av båten er gitt etter forskrift om krav til fartøy som skal fiske og føre fisk levende. § 7 fastslår at:

«Føringsrom skal være utformet med flat bunn som er perforert slik at vann strømmer opp over hele flaten. Sirkulasjonen skal være innrettet slik at det sikres lik og jevn oppstrømming av vann over hele bunnflaten. Pumpekapasiteten skal til enhver tid minst sikre en vannstrøm på 0,5 liter vann pr. kilo fisk pr. minutt.

Annen tilsvarende innretning som sikrer tilstrekkelig vanngjennomstrømming i føringsrommet kan godkjennes av Mattilsynet.»

Regionen tolker bestemmelsen slik at en større andel av bunnflaten må være perforert, enn bunnflaten på Nordhavet for å sikre at vann strømmer opp over hele flaten. Regionen mener videre at dere ikke har vist til at Nordhavet skrur tilstrekkelig vanngjennomstrømming i føringsrommet. Regionen har derfor vurdert at vilkårene ikke er oppfylt, og at de måtte avslå søknaden. Beslutningen om å avslå søknaden er basert på regionens faglige skjønn og tolking av regelverket. Vi mener at regionen skal avslå søknader når de mener at kravene i forskriften ikke er oppfylt. Det er også riktig slik regionen peker på at forskriften ikke åpner for dispensasjon. Dyrevelferdsloven har heller ingen dispensasjonshjemmel.

Vi er imidlertid uenig i regionens konklusjon og mener vilkårene er oppfylt.

Forskriften er ment å sikre fiskevelferden. Bestemmelsens første ledd er relativt detaljert, og annet ledd er en unntaksregel som åpner for andre løsninger enn første ledd, så lenge innretningen sikrer tilstrekkelig vanngjennomstrømming. Hovedkontoret mener at bestemmelsen ikke stenger for at andre konstruksjoner enn de tradisjonelle kan være i tråd med forskriften. Formålet med bestemmelsen må imidlertid være ivaretatt for at vilkårene for å gi godkjenning er oppfylt. Fartøyene som skal drive denne typen fiske må være spesielt utrustet med hensyn til ombordtaking, sortering og føring av levende torsk.

Riktig vannkvalitet og tankutforming er vesentlig for økt overlevelse av villfanget fisk og å ivareta fiskevelferd. For at fisk som ligger helt nede på bunnen skal få tilførsel av vann, bør vannet komme opp gjennom bunnplata. Formålet med forskriftskravene i første ledd er at vannet skal passere opp

gjennom hele fiskemassen. Det sentrale målet er at friskt vann når ned til den fisken som ligger helt på bunnen, og hindre at det oppstår lommer med oksygenfattig vann. Tradisjonelle bunnflater har hatt jevn fordeling av hull for å oppfylle kravet om homogen vannfordeling over hele bunnarealet.

Dere har lagt ved søknaden en rapport fra Sintef hvor det er simulert flere design av føringsrommet og kommet med en anbefaling av designet som gir best sirkulasjon i tanken. I følge dere er båten bygget i samsvar med illustrasjoner i Sintef-rapporten. Bilder vedlagt tilsynsrapporten og Sintefs rapport tyder på at konstruksjonen, selv om den skiller seg fra tradisjonelle føringsrom, er i tråd med forskriften. Vanntilførsel til rommet skjer i bunnen av føringsrommet, bunnen er flat og perforert og Sintefs modell viser at vannet kan strømme jevnt fordelt over hele arealet.

Sintef-rapporten understreker at simuleringen av sirkulasjon og vanngjennomstrømming er gjort uten fisk i tanken, og at det er uvisst hvilken effekt det vil ha på strømningene i tanken. Sintefs modell sammenlikner også konstruksjonen med dagens design og peker på at den tradisjonelle (som blir godkjent) ikke er optimal. Også med «dagens design» kan fisken i tanken påvirke vanngjennomstrømmingen. Vi mener derfor ikke at det er grunn til å tro at utformingen av Nordhavet vil gi dårligere fiskevelferd enn føringsrom som er utformet med symmetrisk plasserte hull i bunnflaten.

Hovedkontoret mener Sintefs rapport, samt bilder og tegninger av båten sannsynliggjør at konstruksjonen kan sørge for tilstrekkelig lik og jevn vannoppstrømming og god sirkulasjon. Derfor mener vi at føringsrommene kan sikre tilstrekkelig vanngjennomstrømming og fiskevelferd, og derfor er i tråd med § 7 i forskrift om krav til fartøy som skal fiske og føre fisk levende.

Dyrevelferdslovens § 8 har bestemmelser om at metoder skal være egnet til å ivareta dyrenes velferd, herunder krav til at det som er nytt skal være testet ut og funnet egnet før det tas i bruk. Bestemmelsene sier at:

«Dyreholder skal påse at driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger som brukes til dyr, er egnet til å ivareta hensynet til dyrenes velferd.»

§ 9 andre ledd i forskriften fastslår at:

«I søknaden om godkjenning skal det legges frem dokumentasjon på fartøyet, utstyret og fangstmetodens egnethet. Mattilsynet kan kreve ytterligere dokumentasjon.»

Dere har lagt ved dokumentasjon om hvordan sirkulasjonen i føringsrommene kan være, og vi mener at forskriftens krav er oppfylt. Vi mener imidlertid at dokumentasjon om at båten er utprøvd og funnet egnet ut fra hensynet til dyrevelferd er en forutsetning for at godkjenning av båten kan gjøres permanent. I klagen foreslår dere å benytte Nofima for å dokumentere og verifisere at transport av villfanget torsk er forsvarlig. Vi gir derfor en tidsbegrenset godkjenning og setter som vilkår at dere dokumenterer at båten er egnet.

Vi har vurdert om utprøvingen omfattes av forskrift om bruk av dyr i forsøk, og kommet til at den ikke omfattes. Bakgrunnen for vurderingen er at vi ikke mener at det er grunn til å tro at:

1. dyrene vil bli påført skade eller belastning utover den som følger av ordinær fangst og transport av villfanget fisk eller

2. utformingen av Nordhavet vil gi dårligere fiskevelferd enn føringsrom som er utformet med symmetrisk plasserte hull i bunnflaten.

Vedtak

Vi omgjør avslaget og godkjenner Nordhavet.

Godkjenningen er midlertidig og gjelder til 1. juni 2019.

Og gis på følgende vilkår:

- Det må foreligge en plan for hvordan utprøving av båten skal gjennomføres, dokumenteres og evalueres.
- Utprøving av båten planlegges, gjennomføres, evalueres og dokumenteres i samarbeid med personell med relevant kompetanse innen fiskevelferd.
- Uttestingen skal skje etter vitenskapelige prinsipper og skal kunne dokumentere de velferdsmessige konsekvensene av metoden ved den aktuelle bruken. Det betyr blant annet at dere må sikre at dere har nok fisk i føringsrommene til å gi et reelt bilde av konsekvensene for fiskevelferden.
- Det må dokumenteres overlevelse i føringsrommene, samt antall fisk som dør under transport og overlevelse de første tre uker etter levering av fisken til sjøanlegg.
- Det må utarbeides prosedyrer for stans av bruk av båten dersom dere ser at fiskevelferden ikke kan ivaretas.
- Det må dokumenteres for hele fangstperioden.
- Dere må holde Mattilsynet lokalt informert og sende inn resultater av analysene.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 34 jf. forskrift om krav til fartøy som skal fiske og føre fisk levende § 9

Orientering om rett til dekning av sakskostnader

Dere kan kreve å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, jf forvaltningsloven § 36. Spørsmål og eventuelle krav om dette må rettes til vårt kontor innen tre uker.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, se forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

I denne saken har hovedkontoret diskutert vilkårene satt til vedtaket med regionen. Regionen står fritt til å godkjenne eller avslå en ny søknad etter at denne midlertidige godkjenningen faller bort.

Med hilsen

Friede Andersen
seksjonssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:
ARNTZEN DE BESCHE ADVOKATFIRMA AS AVD OSLO, Postboks 2734 Solli, 0204 OSLO

